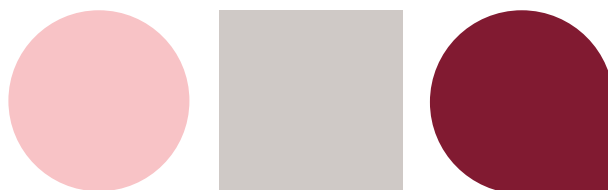

DÄRFÖR ÄR FLER TIMMAR SÅ VIKTIGT FÖR BUTIKSANSTÄLLDA

Sju av tio anställda i butik jobbar deltid. En del är nöjda med hur många timmar de har på kontraktet – men de allra flesta vill ha mer tid. Orsaken är att det är svårt att leva på en deltidslön.

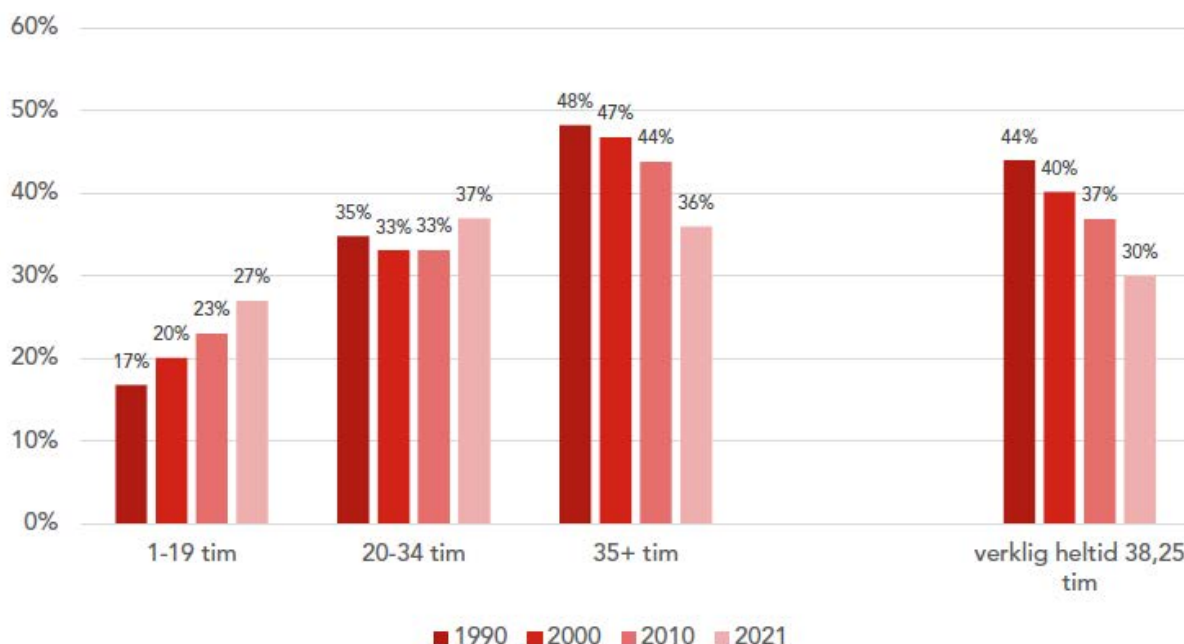
Enligt kollektivavtalet för butiksanställda (mellan Handelsanställdas förbund och arbetsgivarorganisationen Svensk Handel) ska heltid eller deltid med en hög sysselsättningsgrad vara ambitionen när det gäller anställningar. Helst ska arbetsgivaren erbjuda minst 25 timmar per vecka på kontraktet. Enligt Lagen om anställningsskydd, LAS, har deltidanställda företrädesrätt till utökad arbetstid när det finns behov av mer arbetskraft på arbetsplatsen.

Kontrakt med få timmar ökar mest

Både kollektivavtal och lag har haft dessa skrivningar sedan länge. Ändå ökar andelen deltidanställda i handeln. Andelen anställda med fast anställning på deltid har ökat från 56 procent år 1990 till 70 procent år 2021. Störst är ökningen för kontrakt med 1-19 timmar, från 17 till 27 procent år 2021. Dessutom ökar andelen tidsbegränsade anställningar, till exempel allmän visstid (numera särskild

Förändring av arbetstidskontrakt i detaljhandeln
Kontrakterad veckoarbetstid
1990 - 2021

visstid). Oftast är även dessa anställningar på deltid, med få fasta timmar på kontraktet.

Utvecklingen beror inte på anställdas önskemål, tvärtom. Ungefär två tredjedelar av de deltidsanställda vill ha mer tid på kontraktet, visar Handels undersökningar. En klar majoritet av dem vill ha heltid, resten vill ha fler timmar på kontraktet.

En timme mer ger 700 kronor

Genomsnittslönen för butiksanställda som jobbar heltid är 26.944 kronor. Men eftersom så många jobbar deltid är den faktiska genomsnittslönen bara 18.387 kronor. I åldersgruppen 18-24 år är lönen i genomsnitt endast 12.100 kronor.

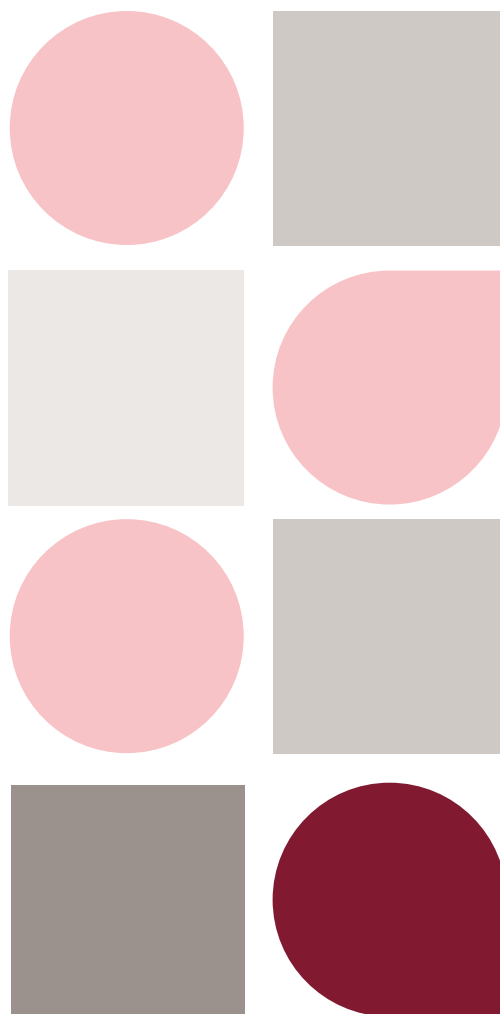
Vid sidan av själva lönen och hur den höjs när det sluts nya kollektivavtal, är därför antalet timmar på kontraktet väldigt viktigt för den enskilde. Den butiksanställd som tjänar 162,61 kronor i timmen (genomsnittslön i år) ökar sin inkomst med drygt 700 kronor i månaden om hen får jobba en timme mer i veckan. (En månad består i snitt av 4,34 veckor. 4,34 gånger 162,61 kronor i timmen blir 706 kronor i månaden.) Det är mer än nuvarande kollektivavtals löneökning på 580 kronor i månaden för en heltidsanställd år 2022.

Skulle kontraktet öka med två timmar i veckan blir det drygt 1.400 kronor i månaden, med tre timmar mer i veckan drygt 2.100 kronor i månaden och så vidare.

Skärpt skrivning om heltid i LAS

Nya LAS skärper skrivningen om heltid. Från 1 oktober år 2022 sägs att normen vid anställning ska vara heltid och att anställda som jobbar deltid ska kunna få svar på frågan om varför. Detta berör alltså en stor del av anställda som jobbar i butik. Därför

uppmärksammar Handelsanställdas förbund deltidsanställda som vill ha mer tid att ställa frågan till sin arbetsgivare. En särskild blankett har tagits fram, på vilket arbetsgivaren kan ange sitt skriftliga svar. Lagen om anställningsskydd säger att det ska ske skriftligt till den anställde, inom tre veckor.

¹Holmlund, T & Carlén, S, Makten över arbetstiden och bemanningen, Handels Rapporter 2020:5

<https://handels.se/globalassets/centralt/media/pressrum/rapporter/2020/makten-over-arbetstiden-och-bemanningen---kortversion.pdf>

²Carlén, S, Fakta om Skäl till deltid samt önskan om heltid, 2019 <https://handels.se/globalassets/centralt/media/pressrum/fakta-blad/2019/fakta-om-skal-till-deltid-samt-onskan-om-heltid.pdf>